

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **R. M.**, zast. JUDr. Zdeňkou Jedličkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Štefánikova 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 86/2004 - 42, ze dne 6. 6. 2005,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též stěžovatelka) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-40/PR-2004, ze dne 8. 3. 2004. Rozhodnutím správního orgánu byl stěžovatelce podle ust. § 17 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) odňat azyl. Současně žalovaný rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Krajský soud se ztotožnil se závěrem správního orgánu, že důvody, pro které byl stěžovatelce azyl v roce 1993 udělen, pominuly a stěžovatelka může užívat ochrany státu, jejímž je státním občanem. Správní orgán si podle soudu zajistil pro své rozhodnutí dostatečné informace o zemi původu stěžovatelky. Z důkazů provedených správním orgánem vyplynulo, že Rumunsko je demokratickým státem, kde dochází k postupnému zlepšování postavení romské komunity, která má i své zastoupení v parlamentu. Nedochází zde k diskriminaci pro zastávání politických postojů či pro příslušnost k národnostní menšině

s tím, že by k takovému jednání docházelo ze strany státní moci. Nejedná se ani o zemi původu, na niž by se žalobkyně nemohla obrátit se žádostí o ochranu před případnými nepříznivými jevy ze strany jednotlivých soukromých osob odlišných od státní moci a které by pak takové jednání bylo přičitatelné. Důvodnou krajský soud neshledal ani námitku, již stěžovatelka vznesla proti výroku správního rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování. Ani krajský soud neshledal v jejím případě žádnou podmínku ust. § 91 zákona o azylu splněnou. Ze všech uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou dle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Kasační stížností napadla stěžovatelka rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Rozhodnutí žalovaného, jímž jí byl odňat azyl, považuje za pochybné, neboť žalovaný podle ní rozhodoval pouze od stolu podle listin. Za ještě závažnější pak považuje porušení ust. § 17 odst. 2 zákona o azylu správním orgánem, podle něhož byl tento povinen zabývat se otázkou, zda po odpadnutí důvodů udělení azylu neexistoval v případě stěžovatelky jiný důvod zvláštního zřetele hodný, jenž by odůvodňoval udělení azylu např. z humanitárních důvodů. Veškeré zkoumání žalovaného v tomto ohledu se omezilo pouze na konstatování, že stěžovatelka na podporu svého zájmu na zachování azylu uvedla důvody ekonomické a sociální vazby. Vzhledem k absenci jakýchkoli vazeb na Rumunsko považuje stěžovatelka tyto důvody v kumulaci se svým romským původem za zvláštního zřetele hodné. Představa, že se vrátí do Rumunska a bude zde žádat o práci a přístřeší se jí jeví jako nereálná. Rozhodnutí žalovaného podle ust. § 14 zákona o azylu pak podléhá soudnímu přezkumu v tom ohledu, zda správní orgán možnosti svého uvážení nezneužil či zda při něm nevybočil ze zákonného rámce, a tedy i jakými úvahami se při svém rozhodování řídil. Žalovaný se výše uvedenými okolnostmi zabýval jednotlivě, nijak ovšem neposoudil, zda by tyto nebylo lze posoudit jako zvláštního zřetele hodné, byly-li by posuzovány kumulativně. Stěžovatelka proto žádá Nejvyšší správní soud, aby napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 7. 9. 2005 popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal přitom na správní spis, zejm. na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Trvá na svém stanovisku, že stěžovatelka může užívat ochranu státu, jehož je státním občanem, protože důvody pro udělení azylu pominuly. Námitku, podle níž měl posoudit případ stěžovatelky podle ust. § 14 zákona o azylu správní orgán neakceptuje. Navrhuje proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu uplatněných stížných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu přitom zjistil tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Azyl na území ČR byl stěžovatelce udělen rozhodnutím ministra vnitra č. j. U-360-11/93, ze dne 11. 10. 1993, jímž tento změnil původní rozhodnutí Úřadu cizinecké policie a pasové služby FPS Praha a žádosti stěžovatelky o přiznání postavení uprchlíka vyhověl. Ministr vnitra dospěl k závěru, že u stěžovatelky jsou splněny předpoklady pro přiznání postavení uprchlíka, a to z důvodů humanitárních a ochrany lidských práv podle § 3 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících (dále jen „zákon o uprchlících“). V průběhu

správního řízení vyšlo najevo, že stěžovatelka sdílí v rámci tradice, která se liší od postavení ženy v ČR, absolutně osud svého manžela a celé rodiny. Je proto evidentní, že následky manželských činů dopadají jak na ni, tak i na celou rodinu. Obavy z pronásledování v případě návratu jsou tudíž u ní opodstatněné a její samostatná existence (s dětmi i bez nich) by byla v zemi původu nesnesitelná. Jelikož dřívějším rozhodnutím č. j. U-360-10/93, vyhověl ministr vnitra žádosti manžela stěžovatelky o přiznání postavení uprchlíka, rozhodl v případě stěžovatelky podle ust. § 3 zákona o uprchlících, tj. z důvodu manželství s cizincem, kterému bylo postavení uprchlíka přiznáno podle § 2 odst. 1 zákona o uprchlících.

Manželu stěžovatelky bylo postavení uprchlíka přiznáno pro problémy, jež měl v zemi původu jako člen Zemědělské nacionální strany (jež usilovala o navrácení pozemků po pádu komunistického režimu) s Frontou národní spásy. Několikrát byl předvolán na policii a zde fyzicky napaden. Ministr vnitra proto dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně rozhodl nesprávně, nepřiznal-li manželů stěžovatelky postavení uprchlíka a rozkladem napadené rozhodnutí změnil v jeho prospěch.

Dne 8. 3. 2004 rozhodl žalovaný o odnětí azylu stěžovatelce podle ust. § 17 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, neboť důvody pro udělení azylu podle něj pominuly. Dle zjištění správního orgánu Rumunsko v posledních letech při řešení romské otázky značně pokročilo a rumunská vláda dosahuje trvalého pokroku v realizaci Národní strategie pro zlepšení podmínek Romů z roku 2001, která je výslovně zaměřena na řešení diskriminace Romů. Práva romské komunity jsou zastoupena v parlamentu politickými stranami. Je proto podle žalovaného zřejmé, že poměry v zemi původu stěžovatelky se změnily a důvody, na jejichž základě jí bylo přiznáno postavení uprchlíka, pominuly. Správní orgán rovněž nezjistil v případě stěžovatelky skutečnosti, které by odůvodňovaly kladné rozhodnutí o překážce vycestování.

Pohovor za účelem spolehlivého zjištění skutečného stavu věci byl se stěžovatelkou proveden dne 7. 1. 2004 v p. s. Z. B. v jazyce rumunském za přítomnosti tlumočnice. Zde stěžovatelka uvedla, že od roku 1995 je evidovaná na Úřadu práce. Chtěla by si zajistit práci jako uklízečka, nebo pomocná kuchařka. Do Rumunska se nemůže vrátit, protože dům, ve kterém bydlela, byl zapečetěn, a po pěti letech ztratila nárok na veškerý majetek. Před příchodem do ČR bydlela se svým tehdejším manželem, panem D., v domě jeho rodičů. S manželem se rozvedli v roce 2003, neměla by tudíž v Rumunsku kde bydlet. V případě návratu se obává pronásledování kvůli dřívějšímu vztahu k panu D., který pracoval v tajných službách. Od rodičů manžela, kteří zde byli v roce 1998, ví, že jejich majetek zabavila policie a že se stále na manžela vyptává.

O stížních námitkách uvažil Nejvyšší správní soud následovně:

Stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu zejména proto, že soud nezrušil rozhodnutí správního orgánu pro porušení zákona v ustanoveních o řízení, konkrétně ust. § 17 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož byl žalovaný povinen zabývat se otázkou, zda po odpadnutí důvodů udělení azylu neexistovaly v případě stěžovatelky jiné důvody zvláštního zřetele hodné, jež by odůvodňovaly udělení azylu z humanitárních důvodů na kumulativním základě. Dovojuje tak fakticky důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., uváděné písm. a) není blíže konkretizováno.

V žalobě proti správnímu rozhodnutí stěžovatelka namítala rovněž porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem, konkrétně uvedla ust. § 3 odst. 4 a ust. § 32

odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správního řád). Dále zde uvedla, že správní orgán si podle ní neopatřil pro své rozhodnutí potřebné podklady, a nevyšel tudíž ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Jaké doklady považovala za potřebné ani v čem konkrétně nebyl spolehlivě zjištěn stav věci, stěžovatelka neuvedla. Stěžovatelka rovněž namítala, že žalovaný nevedl azylové řízení tak, aby posílil její důvěru ve správnost jeho rozhodování. Námitku porušení § 17 odst. 2 zákona o azylu stěžovatelka v žalobě neuplatnila.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že stížní důvod podle citovaného ustanovení soudního řádu správního nemůže být v daném případě naplněn, neboť stěžovatelka kasační stížností dovolávanou vadu správního řízení v řízení před krajským soudem *důvodně nevytkla*. Jinými slovy nelze krajský soud vinit z toho, že se nezabýval vadou správního řízení, kterou stěžovatelka v žalobě nenapadla. Byť tak Nejvyšší správní soud přisvědčuje stěžovateli, že úvaha žalovaného v tomto směru v odůvodnění správního rozhodnutí chybí, s ohledem na zásadu dispoziční, a zejména zásadu koncentrace řízení, jimiž je řízení před správními soudy ovládáno, není možné aby k této námitce přihlédl.

Tvrzení stěžovatelky, že jí bylo přiznáno postavení uprchlíka odpovídající v dnešním azylu podle ust. § 14 zákona o azylu, pak Nejvyšší správní soud posoudil jako neopodstatněné. Postavení uprchlíka bylo stěžovateli přiznáno podle § 3 zákona o uprchlících, podle kterého bylo lze postavení uprchlíka přiznat též manželu a nezletilým dětem cizince, kterému bylo postavení uprchlíka přiznáno podle § 2 odst. 1, i když nesplňovali podmínky v něm stanovené. Manželu stěžovatelky bylo postavení uprchlíka přiznáno podle § 2 odst. 1 cit. zákona, tj. pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Žádné ustanovení odpovídající současnému ust. § 14 zákona o azylu pak zákon o uprchlících neobsahoval. Byť se proto v rozhodnutí ministra vnitra výslovně uvádí, že postavení uprchlíka se stěžovateli přiznává z důvodů humanitárních a ochrany lidských práv, stále jde o rozhodnutí podle v té době účinného a současně zde citovaného ust. § 3 zákona o uprchlících. Je proto třeba v tomto ohledu uzavřít, že postavení uprchlíka bylo stěžovateli přiznáno pro její příbuzenský vztah k osobě, již toto postavení bylo přiznáno, přestože sama podmínky ust. § 2 odst. 1 nesplňovala. Současnou obdobou takto přiznaného postavení uprchlíka je tedy ust. § 13 zákona o azylu a dovolávání se ust. § 17 odst. 3 zákona o azylu (byť nikoli explicitní), jenž řeší zánik důvodů pro udělení humanitárního azylu, proto není v daném případě na místě. Pro úplnost je nutno i připomenout, že stěžovatelka již v době vydání správního rozhodnutí rodinnou příslušnicí azylanta nebyla.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán

měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

